

Scheringa blijft bij alle tegenslag rasoptimist

Waar komt toch die drang vandaan om zich slachtoffer te voelen? Omdat zijn mensen en vrienden Dirk blijven steunen en hij nog altijd in zichzelf gelooft.

David de Cremer

hoogleraar behavioural business ethics aan de Rotterdam School of Management

De laatste week heeft Nederland enkel maar oog gehad voor de DSB bank en haar fel bekritiseerde leider Dirk Scheringa. Hierbij heeft het hoofdpersonage zich niet laten kennen. Vol geestdrift deed hij ettelijke malen op tv en radio zijn verhaal uit de doeken. Zijn zachte maar kordate stem maakte indruk op zijn volgers en wekte frustratie en irritatie op bij zijn tegenstanders. Het is duidelijk dat Scheringa iedereen recht in de ogen wil zien. Niets ging hij uit de weg.

Op onnavolgbare wijze gaf hij zijn versie van de feiten en maakte duidelijk dat, ondanks het feit dat hij het slachtoffer is, de toekomst er nog steeds mooi kan uitzien. Lezingen, boeken en eeuwige roem wachten Dirk – zolang hij maar optimistisch is en weer hard aan de slag gaat. Aan de ene kant is dit gedrag te roemen, maar aan de andere kant roept zijn zelfverklaarde slachtofferrol veel negatieve emoties op. Waar komt die drang om zich te profileren als slachtoffer vandaan?

Een eerste belangrijk punt is dat Scheringa geen kwaad ziet in de daden van zijn bank. Hier is wel iets voor te zeggen. Afgelopen jaar is op een pijnlijke manier duidelijk geworden dat vrijwel elke bank gebruik heeft gemaakt van woekerpolissen, renteverhogingen die niet te rechtvaardigen zijn en het verkopen van te dure en niet transparante producten aan klanten. We weten vanuit de psychologie dat mensen het belangrijk vinden om consistent te blijven met de sociale norm.

Dirk Scheringa: enorm gesteund

Het gevolg is dan ook te voorspellen: „Niemand speelt het spelletje eerlijk, dus wij ook niet.” Een perfect alibi om verwonderd te zijn waarom de DSB Bank dan wel hierop aangepakt wordt. Een tweede belangrijk punt is dat de persoon van Scheringa op een soms bewuste en soms onbewuste manier zijn straatje lijkt schoon te vegen. We zien inderdaad dat hij erin geslaagd is om over de jaren heen een beeld van zichzelf op te bouwen dat staat voor daadkracht, creativiteit, hard werken, maar wel op een menselijke manier.

Omdat hij de ideale huisvader is, de voorzitter die om zijn AZ-spelers geeft, en de inspirerende leider van de DSB medewerkers, lijkt hij te compenseren dat hij ook wel eens dingen deed die niet zuiver op de graat waren. Hij vertoont dit gedrag zelfs in dergelijke mate dat hij niet enkel optimistisch is over de toe-

komst, maar ook optimistisch blijft over zijn eigen ethische kwaliteiten.

Daarnaast valt het ook op dat hij niet nalaat te vermelden dat hij en zijn medewerkers de minder fijne dingen hebben proberen op te lossen. Hij heeft zijn excuses aangeboden en samen met de gedupeerden koortsachtig naar oplossingen gezocht. Hij heeft dus zijn verantwoordelijkheid genomen en het vertrouwen willen herstellen.

Echter, de overheid, De Nederlandse Bank en die enge man Pieter Lakeman hebben dit mooie werk ver hinderd. En met deze opmerking maakt Scheringa duidelijk dat deze partijen hem en zijn bank hebben willen pakken. Er zijn inderdaad goede redenen om aan te nemen dat zelfs de politiek betrokken is – alleen al het feit dat minister Wouter Bos van ongeduld trappelt om banken eens duidelijk te maken dat de burger niet steeds garanties kan blijven verschaffen. Maar de DSB Bank bestaat al veel langer dan zes maanden. Daarom komt het herstelverhaal wat ongeloofwaardig over.

Scheringa's kijk op de feiten is dus psychologisch goed te verklaren. Daarbij is het belangrijk te beseffen dat zijn vertrouwen in zijn visie zo groot is omdat hij zich enorm gesteund voelt door zijn medewerkers, zijn spelers, vrienden en woonomgeving. Een fijn gevoel dat hem de kracht geeft om zo optimistisch naar de toekomst te kijken. Een gevaar hierbij is dat, zodra die steun afneemt, de kans op minder zelfvertrouwen, gevoelens van twijfel en stress zal stijgen.

Het is daarom te hopen voor de mens Scheringa dat hij zijn kijk op de feiten wat aanpast en steun van zijn naasten blijft genieten.